

Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen 2020-2025

Sinds 1 augustus 2008 is in de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) het Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen (RPO) opgenomen. Het RPO heeft als belangrijkste doelstelling dat schoolbesturen gezamenlijk een goede afstemming tussen de vraag en het aanbod regelen zonder dat voor elke afzonderlijke aanvraag goedkeuring van de minister nodig is. Indien een RPO volgens de wettelijke voorschriften tot stand is gekomen, zorgt de minister er vervolgens voor dat de gevraagde onderwijsvoorzieningen in aanmerking komen voor bekostiging.

De samenwerkende schoolbesturen in Amsterdam en Diemen hebben in oktober 2019 overeenstemming bereikt over het Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen Amsterdam – Diemen (RPO Amsterdam – Diemen), zoals dat zal gelden van 1 augustus 2020 tot en met 31 juli 2025.

Om het RPO Amsterdam – Diemen tot stand te laten komen hebben de samenwerkende schoolbesturen twee jaar intensief met elkaar overlegd. De basis voor dat overleg vormde en vormt de in december 2017 door de gezamenlijke besturen opgestelde onderwijsagenda. Om het belang daarvan te onderstrepen is kortheidshalve deze Amsterdamse Onderwijsagenda voor het Voortgezet Onderwijs bijgevoegd.

Er heeft over het RPO tevens -wettelijk verplicht- overleg met het Gemeentebestuur plaats gevonden. Individuele schoolbesturen waren en zijn daarnaast verantwoordelijk de medezeggenschap te organiseren als het gaat om hun eigen scholen.

Om gezamenlijk tot een robuust en duurzaam onderwijsaanbod te komen voor de regio Amsterdam Diemen zijn een aantal punten van groot belang geweest. Het kunnen garanderen aan ouders en leerlingen van kwaliteit en diversiteit van het te bieden onderwijs is daarbij leidend geweest. Belangrijke inzet voor dit RPO is tevens het verkleinen van overmaat aan onderwijscapaciteit en het tegengaan van langdurige leegstand van schoolgebouwen.

Waarom deze notitie?

Het RPO Amsterdam – Diemen is een zeer uitgebreid document geworden, waarin tot in detail wordt ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen in de regio Amsterdam – Diemen en op de besluitvorming van de gezamenlijke schoolbesturen.

In deze notitie worden daarom alleen de belangrijkste kaders geschetst. Eerst wordt ingegaan op de context waarbinnen het RPO Amsterdam – Diemen tot stand is gekomen. Daarna wordt een kort overzicht gegeven van de belangrijkste afspraken die de schoolbesturen hebben gemaakt. Tot slot wordt toegelicht op welke manier de schoolbesturen in de periode 2020 – 2025 uitwerking geven aan het RPO Amsterdam – Diemen.

RPO regio Amsterdam – Diemen

Besturen en scholen

In de regio Amsterdam – Diemen waren in 2018 in het totaal 26 schoolbesturen actief in het voortgezet onderwijs, met ruim 70 scholen. Op al deze scholen stonden 41.875 leerlingen ingeschreven. In vergelijking met vijf jaar eerder is het totaal aantal leerlingen in Amsterdam gestegen met circa 2.300 leerlingen. Deze stijging is vooral te wijten aan de groei van de leerlingaantallen in Amsterdam-Centrum/Zuid en Amsterdam-Noord. In Amsterdam is het aantal leerlingen op de schoolsoort Praktijkonderwijs de afgelopen vijf jaar iets afgenomen. Ook het vmbo basis en kader kent een daling van het leerlingaantal. De vmbo gemengde- en theoretische leerweg is daarentegen de afgelopen vijf jaar iets gegroeid. De schoolsoorten havo en vwo zijn eveneens gegroeid.

Deelnemende schoolbesturen

Aan het RPO Amsterdam – Diemen nemen alle schoolbesturen in de regio Amsterdam – Diemen deel, behalve Stichting Islamitisch Onderwijs. Voor een geldig RPO dienen de deelnemende vestigingen van scholen of scholengemeenschappen van de samenwerkende bevoegde gezagen per gemeente ten minste 60% van alle leerlingen in te schrijven die op het grondgebied van die gemeente het voortgezet onderwijs volgen. Verder dient ten minste 65% van de bevoegde gezagen die binnen één gemeente één of meer vestigingen van scholen of scholengemeenschappen hebben bij de samenwerking betrokken te zijn. Met uitzondering van één schoolbestuur, nemen dus alle besturen met scholen in de regio deel aan het RPO. Hiermee beantwoordt het RPO aan alle criteria die gelden voor de omvang en begrenzing van de regio, zoals deze in de wet (WVO artikel 74) zijn vastgelegd.

Overeenstemming met gemeenten

Belangrijke stakeholders voor de samenwerkende schoolbesturen zijn de gemeente Amsterdam en de gemeente Diemen. Beide gemeenten zijn verantwoordelijk voor de huisvesting van alle publieke gefinancierde scholen binnen hun gemeente. De gemeenten hebben geen instemmingsrecht op het RPO Amsterdam – Diemen, maar de samenwerkende schoolbesturen moeten wel op overeenstemming gericht overleg voeren met gemeenten over de aan te vragen onderwijsvoorzieningen, die huisvestingsconsequenties tot gevolg hebben. Met beide gemeentes is deze overeenstemming bereikt. Ook zijn het bedrijfsleven en andere stakeholders –waaronder de ouders via de per school geregelde medezeggenschap – over het RPO geïnformeerd.

Aandachtpunten voor het RPO Amsterdam – Diemen

In het RPO Amsterdam – Diemen zagen de samenwerkende schoolbesturen zich voor een aantal gezamenlijke opgaven gesteld waar dit RPO een antwoord op geeft. Deze opgaven zijn:

- *Groei, krimp en stabilisering van het leerlingenaantal*
In de meest recente prognose van Onderzoek, Informatie en Statistiek (OIS) wordt verwacht dat het leerlingenaantal de komende tien jaar stabiel zal blijven. Tot 2023/'24 verwacht OIS nog een groei van in het totaal circa 1.500 leerlingen, daarna daalt het aantal leerlingen weer tot circa 42.240 leerlingen in 2028/'29. De verwachting is dat de groei met name komt van leerlingen met havo en vwo advies. Voor een aantal scholen in de stad is de capaciteit van de onderwijshuisvesting nu al groter dan de vraag op basis van het aantal leerlingen. Sommige scholen kampen met een langdurige leegstand (>3 jaar) van meer dan 20 procent.
- *Evenwichtigheid van het onderwijsaanbod in alle windstreken.*
Van oudsher staan de meeste scholen in de gemeente Amsterdam in de windrichting Centrum Zuid. De stedelijke ontwikkeling van Amsterdam vindt echter steeds meer plaats aan de randen van de stad. Veel nieuwe woonwijken staan gepland in bijvoorbeeld Noord, West en Zuid-Oost. Om te zorgen dat alle leerlingen in Amsterdam binnen een redelijk afstand van hun huis voldoende keuze aan onderwijs hebben, moest gekeken worden naar de spreiding van onderwijsvoorzieningen. In het kader van kansengelijkheid en segregatie is tevens een maatschappelijke wens ontstaan voor meer brede scholen.
- *Ruimte voor innovatie en maatschappelijke ontwikkelingen*
Het onderwijs is volop in beweging en dat geldt ook voor de onderwijsvoorzieningen. Met regelmaat ontstaan nieuwe initiatieven om in te kunnen spelen op vragen uit de samenleving. Voor een duurzaam onderwijsaanbod is het van belang dat hier ruimte voor is. Ruimte voor innovatie moet echter gecombineerd worden met krimp, om verdere overcapaciteit in brede zin en langdurige leegstand voor te zijn.

De kern van het RPO Amsterdam – Diemen

De kern van het RPO Amsterdam – Diemen laat zich samenvatten in vier hoofdpunten. Hiermee laten de samenwerkende schoolbesturen zien dat zij inspelen op de maatschappelijke ontwikkelingen en ruimte bieden aan de wensen van ouders en leerlingen. Tegelijk nemen zij hun verantwoordelijkheid om zorgvuldig om te gaan met publieke middelen en investeringen in onderwijshuisvesting.

1) Aansluiten op de wensen van ouders en leerlingen

De samenleving is volop in beweging. De wensen van ouders en leerlingen veranderen. Kansengelijkheid voor leerlingen vraagt om innovatieve methodes van onderwijs. De samenwerkende schoolbesturen maken daarom werk van nieuwe onderwijsconcepten en innovatieve samenwerkingsverbanden om de aansluiting tussen het primaire onderwijs, voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs te verbeteren. En leerlingen daarmee goed voor te breiden op wat zij na de middelbare school gaan doen. Het RPO Amsterdam – Diemen geeft daarom onder meer ruimte aan de volgende initiatieven:

- Damstede 2 start met het aanbieden van het Agora onderwijsconcept en breidt haar onderwijs uit met vmbo-t. Samen met het primair onderwijs schoolbestuur Innoord gaat zij werk maken van een 4 – 20 concept.
- Het Geert Groote College start een verlengde basisschool tot 15 jaar in Amsterdam noord, in samenwerking met het Kairos College.
- Verschillende scholen in Amsterdam, zoals het IJburg College, C-burg College en het Calvijn College bieden doorlopende leerroutes VMBO - MBO aan zodat hun vmbo basis kader leerlingen in de veiligheid van hun middelbare school een mbo 2 diploma kunnen halen.

2) Het voorkomen van overmaat van onderwijshuisvesting

De samenwerkende schoolbesturen hebben afgesproken dat zij gezamenlijk in actie komen tegen langdurige leegstand (van meer dan drie jaar) van meer dan 20 procent. In het RPO Amsterdam – Diemen is een grote stap gezet om de langdurige leegstand terug te dringen. Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- Het Reinaert en het Comenius Lyceum worden samengevoegd in het gebouw van het Comenius Lyceum. Dit met de intentie om een brede scholengemeenschap voor mavo, havo en vwo te creëren en te versterken. Het gebouw van Het Reinaert wordt teruggegeven aan de gemeente Amsterdam.
- Het IJburg College 2 verhuist haar leerlingen naar IJburg College 1 zodat het IJburg College 2 terug wordt gegeven aan de gemeente.

3) Spreiding van het bestaande Onderwijsaanbod

Om goed in te spelen op de woningbouwontwikkelingen in Amsterdam en Diemen en eraan bij te dragen dat voor alle leerlingen wat te kiezen valt in de buurt waar zij wonen, hebben de gezamenlijk schoolbesturen een aantal belangrijke besluiten genomen. Deze besluiten leiden tot een beter spreiding van het (populaire) onderwijsaanbod. Voorbeelden van belangrijke besluiten hiertoe zijn:

- Cartesius 2 verhuist naar Oost en zal zich per augustus 2020 vestigen in het schoolgebouw van het IJburg College 2.
- Het schoolbestuur MSA brengt de onderwijscapaciteit op het Montessori Lyceum Amsterdam (MLA) in Amsterdam Zuid terug. En verhuist deze naar een nieuwe vestiging, MLA 2, in de Sluisbuurt in Amsterdam Oost. De verwachting is dat deze school in 2023 open gaat.

4) Herpositionering van het VMBO basis kader.

De daling van het leerlingenaantal in het vmbo basis en kader vraagt om een herpositionering van het vmbo basis kader onderwijs in Amsterdam en Diemen. De gezamenlijke schoolbesturen hebben daarom afgesproken om:

- Een gedegen plan op te stellen voor de herpositionering van het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs in de stad en per windrichting. Dit plan moet klaar zijn voor 1 januari 2021. In de rede ligt enkele vmbo-locaties samen te voegen, om tot een levenskrachtig aanbod per windrichting te komen waarin wat te kiezen valt.
- Te starten met een Techniek vakschool in samenwerking met het bedrijfsleven en de mbo-instellingen om het techniek onderwijs in de RPO-regio te verstevigen en toekomstbestendig te maken.

Gezamenlijk verantwoordelijk voor het RPO

De gezamenlijke schoolbesturen zijn zich ervan bewust dat het RPO geen statisch maar een dynamisch karakter heeft. De leerlingenpopulatie en de fysieke ontwikkelingen binnen de gemeentes Amsterdam en Diemen zijn niet voor een termijn van 5 jaar te voorspellen. Het RPO Amsterdam – Diemen is op 1 november 2019 ingediend bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De uitvoering start per vandaag. Om ervoor te zorgen dat het onderwijsaanbod in de regio Amsterdam – Diemen passend blijft bij maatschappelijke ontwikkelingen hebben de schoolbesturen afgesproken om gedurende de looptijd de uitvoering van het RPO goed te blijven monitoren, in samenwerking met de gemeenten. Hierdoor wordt het mogelijk om het RPO bij te sturen op basis van de meeste recente ontwikkelingen. Dit kan er toe leiden dat de samenwerkende schoolbesturen in de looptijd tot een update van het RPO besluiten om ruimte te geven aan een nieuw initiatief. Om te voorkomen dat een dergelijke uitbreiding tot overmaat aan onderwijscapaciteit en leegstand leidt, hebben de schoolbesturen afgesproken, gezamenlijk de verantwoordelijkheid te nemen om tot afspraken te komen voor de krimp van het aanbod elders.

Het RPO Amsterdam – Diemen is een omvangrijk document geworden. Iedere keuze is daarbij onderbouwd. De schoolbesturen denken daarmee een stevige basis te hebben gelegd voor een verdere modernisering van onderwijsaanbod, waar leerlingen en ouders een waaier aan keuzemogelijkheden hebben voor kwalitatief goed voortgezet onderwijs.